

IKC FLORENCE NIGHTINGALE

GRO-UP KINDEROPVANG | OPENBAAR PRIMAIR ONDERWIJS ZOETERMEER

Pestprotocol

1. Doel van het pestprotocol:

- Zorgdragen voor een veilig klimaat; Alle leerlingen horen zich in hun schoolperiode veilig te voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.
- Eenduidige aanpak van pesten, die duidelijk is voor leerlingen, leerkrachten en ouders.
- Duidelijke gedragsgrenzen betreffende pesten op school.

Team IKC Florence Nightingale en ouders uit de MR onderschrijven gezamenlijk dit pestprotocol.

2. Wat verstaan wij onder pesten:

Van pesten is sprake wanneer een leerling of meerdere leerlingen verbaal of fysiek geweld gebruikt, met de intentie om de ander te kwetsen/ pijn te doen. Pesten gebeurt herhaaldelijk en langdurig en is structureel tegen dezelfde persoon gericht. Pesten gebeurt vanuit één partij (er is sprake van machtsongelijkheid).

2.1. Uitingsvormen van pesten:

Pesten kan op verschillende manieren tot uiting komen. Soms gebeurt het fysiek, bijvoorbeeld door duwen, slaan, schoppen of door iemand bang te maken of te bedreigen. Ook het opzettelijk gooien met spullen of het zonder aanleiding aanvallen van een ander kind valt hieronder.

Pesten kan ook gaan over het omgaan met andermans eigendommen. Denk aan het afpakken van spullen, het vernielen of kwijt maken ervan, of het opeisen van bepaalde plekken of rechten, zoals zeggen: "Hier spelen wij altijd."

Met woorden kun je ook veel schade aanrichten. Iemand uitschelden, belachelijk maken, in verlegenheid brengen of uitlachen – zowel in het echt als online – zijn allemaal vormen van verbaal pesten.

Een andere veelvoorkomende manier van pesten is door buitensluiting. Een kind kan worden genegeerd, weggestuurd of structureel buiten de groep gehouden worden. Soms gebeurt dit subtiel, bijvoorbeeld door nare gebaren te maken, te doen alsof iemand er niet is, of anderen onder druk te zetten om iemand uit te sluiten. Ook komt het voor dat er over een kind gepraat of geroddeld wordt als hij of zij er niet bij is, zowel offline als digitaal.

2.2. Signalen van pesten

Kinderen die gepest worden, kunnen zich terugtrekken, stil of onzeker gedrag vertonen, of juist opvallend brutaal of agressief worden. Soms willen ze niets meer vertellen over wat er op school gebeurt, blijven ze na schooltijd hangen in het lokaal, of zoeken ze weinig contact met anderen. Ook kan het zijn dat hun spullen regelmatig kapot of kwijt zijn, of dat ze vaker klagen over lichamelijke klachten zoals buikpijn of hoofdpijn. Sociaal onhandig gedrag of schrikachtig reageren op telefoon- of computergebruik kunnen eveneens wijzen op pestervaringen. Blijf daarom goed in gesprek met je kind of leerling. Als er vermoedens zijn, neem ze serieus en bespreek ze samen.

2.3. Factoren die het pesten bevorderen

Pesters hebben vaak een positieve houding ten opzichte van geweld en weinig inlevingsvermogen. Ze beseffen niet altijd wat hun gedrag met anderen doet. Ook persoonlijke omstandigheden kunnen meespelen, zoals problemen thuis, verveling of moeite met het omgaan met frustratie.

Soms heeft een pester zelf negatieve ervaringen, bijvoorbeeld doordat hij of zij eerder is gepest – op school, thuis of in een andere omgeving. Pestgedrag kan ook voortkomen uit groepsdruk, de behoefte

aan status, of uit angst om zelf slachtoffer te worden. Online pesten gebeurt bovendien makkelijker door de anonimiteit.

Door deze factoren te herkennen, kunnen we pestgedrag beter begrijpen én aanpakken.

3. Pesten op school: hoe gaan wij ermee om?

Pesten komt helaas op elke school weleens voor, ook bij ons. Toch accepteren we pestgedrag nooit. Op IKC Florence Nightingale maken we duidelijke afspraken over wat wel en niet kan. We nemen pestgedrag serieus en zetten actief in op het voorkomen én aanpakken ervan, met behulp van verschillende aanpakken en ondersteunende middelen.

3.1. Preventief:

De school zet in op een aantal preventieve maatregelen om de kans op pesten te verkleinen, zie eht gedragsprotocol. Door onder andere in gesprek te gaan met de leerlingen over dit onderwerp en de sociaal-emotionele competenties te oefenen, versterken wij de basis van de sociale vaardigheden. Onze preventieve inzet in het kort:

Kwink: Met deze methode worden de sociaal-emotionele competenties geoefend op groepsniveau. De gehele school werkt in een periode van 2 weken over hetzelfde onderwerp/ aan dezelfde competentie. In de *Week tegen het pesten* worden extra lessen uit het anti-pest katern van Kwink gegeven.

Groepsvorming: Door het inplannen van lessen en groepsactiviteiten bouwt de leerkracht, samen met de groep, aan een positieve sfeer (groepsdynamiek). Hierbij wordt ingespeeld op de verschillende fasen die een groep gedurende het schooljaar doorloopt.

Monitoring: Twee keer per jaar leggen de leerkrachten de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen vast d.m.v. een vast meetinstrument. Tevens vullen de leerlingen van groep 6 t/m 8 een keer per jaar de vragenlijst sociale veiligheid in.

Schoolregels: Op school streven we naar een rode draad in de schoolregels. Deze zijn, met behulp van de leerlingenraad, positief opgesteld en zijn zichtbaar in de school.

Groepsafspraken: Aan het begin van het schooljaar stelt elke groep hun eigen omgangsafspraken op. Deze worden door alle kinderen (samen met de leerkracht) bedacht, opgeschreven en ondertekend. Deze afspraken worden gedurende het gehele jaar zichtbaar in de klas opgehangen. Het opstellen van deze afspraken wordt gedaan aan de hand van start- en klassenvergaderingen van *Goed van Start*.

Pleinregels: De pleinregels zijn opgesteld in een kwaliteitskaart. De kwaliteitskaart wordt meerdere keren per jaar besproken in de klas, met het team en met de pleinvacht, zodat iedereen de regels weet en zich eraan kan houden.

3.2. Samen tegen het pesten; een gedeelde verantwoordelijkheid

Als je wordt gepest of als je dit bij een ander ziet, dan mag je om hulp vragen. Vaak wordt er gepest buiten het zicht van de leerkracht. Pas als de leerkracht het weet, kan hij/zij er iets aan doen. Het inschakelen van de groepsleerkracht is geen klikken. In plaats van de leerkracht, kan de leerling ook de vertrouwenspersoon of pestcoördinator benaderen.

Medeleerlingen hebben ook de verantwoordelijkheid om het pestprobleem bij de groepsleerkracht aan te kaarten, of de pester te stoppen. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor de sfeer in de groep. Door het niet te melden, houden zij onbewust het pestgedrag in stand.

Bij problemen van pesten zullen de directie en de groepsleerkrachten hun verantwoordelijkheid nemen en indien nodig in gesprek gaan met de ouders. De ouders spelen een voor de school belangrijke rol door het geven van informatie, het ondersteunen van de aanpak van school en eventuele gesprekken met hun kind. De school hoort graag van ouders als er problemen spelen of wanneer problemen (nog) niet voldoende zijn opgelost.

Stappenplan pesten

Als er sprake is van pestgedrag doorlopen wij de volgende stappen waarbij het vijfsporenbeleid ingezet wordt:

Stap 1:

Deze stap wordt doorlopen bij een eerste signaal/pestincident.

- Het gepeste kind wordt serieus genomen, we luisteren naar zijn verhaal.
- De leerkracht gaat in gesprek met de pester, maakt afspraken over het gedrag en bespreekt eventuele sancties bij continuering van het pestgedrag.
- De gepeste leerling wordt extra in de gaten gehouden. Vier weken lang wordt er door de leerkracht aan het einde van de schoolweek gevraagd aan de leerling hoe de week is verlopen (zorgdragen voor een veilige omgeving). Dit wordt in Parnassys gezet.
- De leerkracht meldt het incident in ParnasSys onder het kopje pestgedrag.
- De ouders van zowel de pester als de gepeste worden op de hoogte gesteld door de leerkracht.
- Het team wordt ingelicht zodat er ook bij bijvoorbeeld de pleinwacht extra opgelet kan worden.

Stap 2:

Bij herhaling van pestgedrag:

- De adviseur onderwijs en kwaliteit, directeur en pestcoördinator worden op de hoogte gebracht.
- De leerkracht stelt het pestgedrag aan de orde volgens de vijfsporenaanpak.
- De groepsleerkracht zet extra in op het verbeteren van de groepsdynamiek.
- De groepsleerkracht blijft -gedurende 4 weken- de situatie monitoren door elke week een gesprek met de betrokkenen te hebben. Voor de pester ligt de nadruk op de gedragsverwachtingen, voor het slachtoffer op de veiligheidsbeleving en het welzijn.
- **Na die vier weken wordt het in samenspraak met ouders, leerling en leerkracht afgesloten. Wel houdt de leerkracht een extra oogje in het zeil bij deze leerling(en).**

Stap 3 :

Indien het pesten na stap 2 nog niet is gestopt, wordt er overgegaan op stap 3.

- De directie en AOK-er nodigen de ouders uit voor een gesprek. Hier wordt de situatie besproken en de schorsingsprocedure uitgelegd. Tevens worden de afspraken aangescherpt om het pesten een halt toe te roepen. Mocht het nodig zijn, dan kan schoolmaatschappelijk werk ingeschakeld worden om te ondersteunen.

Stap 4:

Bij herhaling van gedrag na afspraken:

- De schorsingsprocedure wordt gestart (zie kwaliteitskaart schorsing en verwijdering).

Registratie

Op het moment dat er een leerling gepest wordt of de pester is, zet de leerkracht dit in het leerlingvolgsysteem onder het kopje pestincident.

Het logboek wordt aan het einde van het schooljaar overgezet op de startdatum van het nieuwe schooljaar. Op deze manier is het een levend document.

4. De vijfsporen aanpak

Als een kind zich niet aan de omgangsregels houdt en pestgedrag vertoont, volgen we de vijfsporenaanpak. Die is gericht op alle betrokkenen bij het pestgedrag en houdt het volgende in:

1. **De leerkracht** neemt het probleem serieus en neemt het initiatief om de afgesproken stappen te ondernemen. Daarbij wordt gebruik gemaakt van het stappenplan pesten, zie vorige paragraaf.

Tevens brengt de leerkracht de directeur, de intern begeleider en de pestcoördinator op de hoogte bij stap 2.

2. **Het gepeste kind** wordt serieus genomen en er wordt goed naar hem/haar geluisterd. Hij of zij wordt (indien gewenst), in contact gebracht met de vertrouwenspersoon van school en er worden regelmatig gesprekken gepland.

3. **De pester** wordt op zijn gedrag aangesproken en er worden duidelijke afspraken (inclusief sancties) gemaakt.

4. **De klas** (de zwijgende middengroep) wordt geïnformeerd over de ontstane situatie. Ze worden gemobiliseerd stelling tegen het pesten te nemen, pestgedrag te signaleren en het gepeste kind bij te staan of tips te geven.

5. **De ouders** van zowel de pester(s) als het gepeste kind worden geïnformeerd. Er wordt over het pestgedrag gesproken en eventueel geadviseerd hun kind een sociaal-emotionele vaardigheidstraining te laten volgen. Ook wordt met de ouders een vervolgafpraak gemaakt. Na 1 week evalueren of de afspraken worden nagekomen en dan na 4 weken weer. Alle gesprekken worden vastgelegd in Parnassys

Verdere curatieve maatregelen:

- Bij een negatieve groepsdynamiek die niet te herstellen is vanuit de leerkracht, wordt een traject gestart door een externe organisatie. Een voorbeeld hiervan is "Groep op de rails" van Mark en Marleen.
- Voor hulp aan het slachtoffer en de pester(s) is de mogelijkheid tot het volgen van een traject bij schoolmaatschappelijk werk.
- Kinderen met ongewenst gedrag worden besproken bij de schoolzorgcommissie, eventueel wordt het samenwerkingsverband betrokken.

Borging

Om er voor te zorgen dat dit pestprotocol actueel blijft, staat dit als agendapunt elke 8 weken op de agenda. Ook zal dit onderwerp jaarlijks geëvalueerd worden in de MR.

5. Online pesten:

Steeds vaker krijgen kinderen -en hierdoor ook de school- te maken met online pesten. Het pesten op school is veelal ongrijpbaar -onderzoek heeft uitgewezen dat 80% van het pesten gebeurt als de leerkracht niet in de buurt is-, online pesten is bijna onzichtbaar. Hierin hebben ouders en school een

gezamenlijke taak. School heeft een informerende taak. Wij onderwijzen de leerlingen welke omgangsnormen er heersen in de onlinewereld en welke gevolgen online pesten kan hebben. Ouders hebben ook de taak om hun kind op te voeden dat online dezelfde waarden en normen heersen als thuis. Ook het controleren van het onlinegedrag hoort hierbij.

Afspraken social media:

Onder het gebruik van sociale media gaat het om programma's waarmee online informatie kan worden opgezocht, gedeeld en gepresenteerd. Denk bijvoorbeeld aan Facebook, Twitter, Instagram, YouTube, Snapchat, Whatsapp, maar ook alle (nieuwe) hiermee vergelijkbare programma's en apps. Dit reglement is van toepassing op alle leerlingen van de Florence Nightingale, onafhankelijk van de plaats waar zij hun sociale media gebruiken;

1. We behandelen elkaar netjes en met respect, en laten iedereen in zijn waarde. Daarom pesten, kwetsen, stalken, bedreigen, en beschadigen we elkaar niet.
2. Iedereen is verantwoordelijk voor wat hij/zij zelf plaatst op sociale media, en kan daarop aangesproken worden. Ook het doorsturen (forwarden) en herplaatsen (retweeten) zijn handelingen waar je op aangesproken kunt worden.
3. Zorg dat je weet hoe de sociale media werken voordat je ze gebruikt, zorg dat de instellingen goed staan en je niet meer informatie deelt dan je wilt. Alles wat wordt gecommuniceerd via internet en sociale media, blijft nog lang vindbaar.
4. Bij het gebruik van internet en sociale media houden we rekening met de goede naam van de Florence Nightingale en iedereen die daarbij betrokken is zoals leerkrachten, onderwijsondersteunend personeel en ouders.
5. We helpen elkaar om goed en verstandig met sociale media om te gaan en we spreken elkaar daarop aan.
6. Mobiele telefoons, smart watches en andere apparaten waarbij je gebruik kan maken van social media, internet of bellen worden voor schooltijd ingeleverd bij de leerkracht en staan uit. De leerkracht moet vooraf toestemming geven om een mobiele telefoon of sociale media in de les te gebruiken.
7. We respecteren elkaars privacy. Bij het gebruik van internet en sociale media worden er daarom geen informatie, foto's of video's verspreid over anderen, als zij daar geen toestemming voor hebben gegeven, of als zij daar negatieve gevolgen van kunnen ondervinden.

8. Internet en sociale media worden op school alleen gebruikt voor acceptabele doeleinden met toestemming van de leerkracht. Het is daarom niet toegestaan om op school:

- sites te bezoeken, informatie te downloaden en te verspreiden die pornografisch, racistisch, discriminerend, beledigend of aanstootgevend zijn;
- hacken en ongeoorloofd toegang te krijgen tot niet-openbare sites of programma's;
- informatie, foto's of video's te delen waarvan duidelijk is dat die niet bedoeld is om verder te verspreiden, hou je wachtwoorden geheim;
- verzonden berichten versturen of een fictieve naam gebruiken als afzender;
- iemand lastigvallen, te achtervolgen of te 'flamen'.

Als iemand over de voorgaande punten informatie krijgt aangeboden, wordt dat gemeld aan de leerkracht of de directeur.

10. Het leggen van contact, het volgen van elkaar of 'vriend worden', is een bewuste keuze waar goed over nagedacht is. We weten wie de andere persoon is.

11. Ouders zijn verantwoordelijk voor social media gebruik thuis (buiten school). Heeft het invloed op de sfeer in de groep, dan kan de leerkracht dit bespreekbaar maken.

12. Aan het begin van het schooljaar in de gouden weken wordt het social media protocol besproken, ondertekend en opgehangen in de groepen 6, 7 en 8.